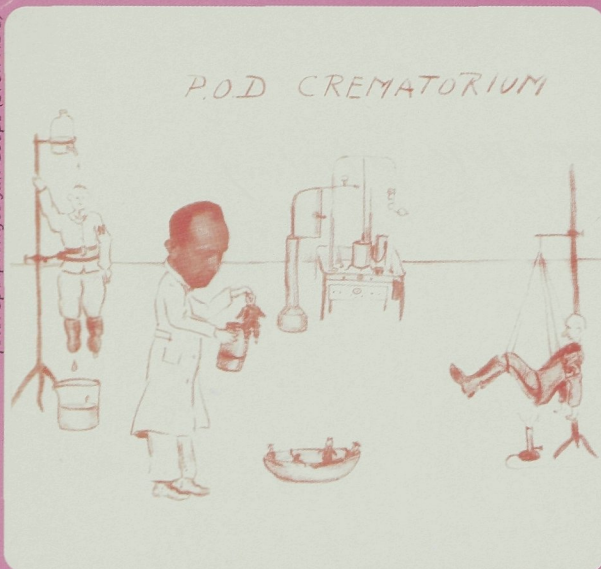

VU-hoogleraar in oorlogstijd

De hierboven afgebeelde spotprentjes dateren van Sinterklaas 1945, slechts zeven maanden na de bevrijding van Nederland en van de Vrije Universiteit. Ze hebben betrekking op prof. dr. ir. Jan Coops, toentertijd rector magnificus van de VU, en refereren aan zijn toenmalige activiteiten als chef van de Politieke Opsporingsdienst in Amsterdam. De grove spot – de weinig benijdenswaardige positie van de voormalige bezetters in het laboratorium van Coops – maakt duidelijk dat het hier op de achtergrond om zeer serieuze zaken ging, die diep in het leven hadden ingegrepen. Ook aan de VU heeft zich in de oorlog het nodige afgespeeld. De geschiedenis van de VU tijdens de bezetting komt uitgebreid aan bod in het boek van G.R. Zondergeld, *Geen duimbreed*, dat in mei verschijnt.

Jan Coops, tussen 1929 en 1964 hoogleraar scheikunde aan de VU, speelde in deze geschiedenis een vooraanstaande rol. Hoewel hij aanvankelijk bewondering koesterde voor de energie en wetenschappelijke prestaties van de Duitsers, raakte hij betrekkelijk vroeg in de bezettingstijd bij het verzet betrokken en stond bekend onder de bijnaam 'Oom Jan'. Het gebouw waar hij werkzaam was, het Wis- en Natuurkundegebouw aan de De Lairesestraat (zie *Revue* voorjaar 2001) groeide

vanaf 1942 uit tot een waar centrum van verzetsactiviteiten. Coops was hiervan de initiatiefnemer.

Zijn kennis van de scheikunde kwam bij veel van zijn activiteiten zeer goed van pas. Met een aantal van zijn studenten zette hij die kennis zeer concreet in voor het vervalsen van persoonsbewijzen en distributiebonnen. Daarnaast coördineerde Coops door middel van een uitbereid (studenten)netwerk het vinden van onderduikadressen en het helpen vluchten van neergestorte piloten. Ook zette hij enkele studentes in de exacte vakken in als koeriers. Deze gevaarlijke activiteiten bleven niet zonder gevolgen voor hemzelf. In de zomer van 1943 werd Coops gearresteerd, toen hij zelf op een missie via de pilotenlijn naar Engeland trachtte te reizen. Na korte verblijven in het 'Oranjehotel', de gevangenis in Scheveningen waar veel prominente verzetstrijders gevangen werden gezet, en Vught werd hij naar Lüttringhausen gevoerd. De studenten die bij zijn netwerk betrokken waren geweest, vonden onderdak bij andere verzetsorganisaties. De vrees dat hij was omgekomen bleek ongegrond. Tot ieders vreugde keerde Coops na de bevrijding verzwakt maar niet gebroken terug naar de VU, waar hij op 19 september 1945 het rectoraat aanvaardde.

Ad Tervoort

Revue

Colofon

Negende jaargang
Eerste nummer
April 2002
ISSN 1381-2610

Revue is een gratis tijdschrift voor afgestudeerden en gepromoveerden van de Vrije Universiteit Amsterdam. Het blad wordt in opdracht van het College van Bestuur uitgegeven door het alumnibureau van de Vrije Universiteit Amsterdam. *Revue* verschijnt twee keer per jaar in een oplage van 25.000 exemplaren.

Redactie

Rianne Lindhout
Anne Soldaat
Susanna Wiersma

Redactieadvies

Dirk Jan Coehoorn

Redactieadres

Vrije Universiteit Amsterdam
Alumnibureau
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam
Telefoon 020 - 444 5666
Telefax 020 - 444 5655
E-mail: alumni@dienst.vu.nl
Webadres: www.vu.nl/diensten/veb/alumni/

Aan dit nummer werkten mee

Hans Akkermans, Klaas Allaart, Bernd Andeweg, Karien Beerends, Monique Bekkenutte, Paul Boogaard, Geert Booijs, Edward Brans, Peter Breeveld, Atie Brüggemann, Sylvia Claessens, Jasperina Furman, Monica van der Garde, Ton Herstel, Remi Ashok Hira Sing, Brenda van Keeken, Pim Koenen, Enno Masurel, J.D.B. van der Meulen, Anita Mussche, Jan Naeyé, Keetie Ouborg, Gert J. Peelen, Melanie Pengel, Eva van der Plas, Martine Postma, Herman van Rossum, Joop van der Schee, Carolien Schouten-van Parreren, Gerrit Schutte, Th. N.M. Schuyt, Taede Sminia, Jan Spee, Ciska Stark, Lieke Stoffelsma, Jakomien Terhaar, Ad Tervoort, Jan van der Veen, J. Vree, Barbara Zegveld.

Vormgeving en opmaak

Ademir Arapovic (AVC/VU)
Chris van Egmond (PlantijnCasparie)

Fotografie

Anje Kirsch
ANP
AVC/VUmc
HDC/VU

Omslag

Ademir Arapovic (AVC/VU)

Druk

PlantijnCasparie, Almere

© 2002 *Revue*

Het eerstvolgende nummer van *Revue* verschijnt najaar 2002.